Eduskunnan talousvaliokunnalle
TaV@eduskunta.fi

Viite: Eduskunnan talousvaliokunnan pyyntö kirjallisesta asiantuntijalausunnosta

ASIA: HE 87/2021 vp HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ENERGIAN ALKUPERÄTAKUISTA

Gasgrid Finland Oy (Gasgrid Finland) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Gasgrid Finland näkee, että asiantuntijalausunnon ja kuulemisen kohteena olevassa hallituksen esityksessä on asianmukaisesti huomioitu koko valmisteluprosessi. Esityksessä on käsitelty valmisteluprosessin myötä esille nousseet ongelmakohdat ja haasteet, jotka ovat myös huomioitu esityksen viimeistelyssä.

Pyydettynä lausuntona Gasgrid Finland esittää seuraavaa:

Tavoitteista

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki energian alkuperätakuista ja kumottavaksi voimassaoleva laki sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta.

Ehdotetulla uudella lailla pantaisiin täytäntöön uudelleenlaaditun uusiutuvan energian direktiivin alkuperätakuita koskeva sääntely sekä sähkömarkkinadirektiivin säännökset sähkön alkuperän ilmoittamisesta. Esityksen tavoitteena on parantaa asiakkaan mahdollisuutta vaikuttaa kuluttamansa energian alkuperään luotettavan järjestelmän kautta.

Ehdotetulla lailla alkuperätakuujärjestelmää koskeva kansallinen sääntely laajennettaisiin sähkön lisäksi kaasuun ja vetyyn sekä lämpöön ja jäähdytykseen. Alkuperätakuita myönnettäisiin uusiutuvilla energialähteillä tuotetun energian lisäksi ydinvoimalla tuotetulle sähkölle sekä hukkalämmölle ja -kylmälle. Energian alkuperän varmennusvelvoite laajennettaisiin koskemaan kaikkia energiamuotoja erikseen säädetyin poikkeuksin.

Ehdotetussa laissa nimettäisiin sähkön alkuperätakuurekisterin ylläpitäjäksi järjestelmävastaavaksi määrätty kantaverkonhaltija Fingrid Oyj, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjäksi maakaasujärjestelmän järjestelmävastaavaksi määrätty siirtoverkonhaltija eli Gasgrid Finland Oy ja lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin ylläpitäjäksi Energiavirasto. Energiavirasto myös valvoisi lain noudattamista.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 30.6.2021.

Lausunto

Hallituksen esitys tukee **Gasgrid Finlandin tavoitetta** edistää asiakaslähtöistä kaasumarkkinaa sekä asiakkaiden vastuullisuus- ja vähähiilisyyspyrkimyksiä. Alkuperätakuut sekä niiden selkeä ja joustava markkinaehtoinen toiminta tulevat olemaan keskeinen osa puhdasta energia- ja raaka-ainejärjestelmää. Alkuperätakuujärjestelmän tulisi mahdollistaa puhtaiden, uusiutuvien ja vähähiilisten ratkaisujen kasvun olematta kuitenkaan kustannuksiltaan liian raskas toimijoille. Esitys mahdollistaa alkuperätakuiden myöntämisen kaikille alkuperätakuujärjestelmään kuuluville energiamuodoille tuotannon fyysisten

Gasgrid Finland Oy
Keilaranta 19 D
FI- 02150 Espoo
Y-tunnus 3007894-1
Kotipaikka, Espoo
www.gasgrid.fi

siirtoyhteyksien laajuudesta riippumatta ja edistää asiakkaan mahdollisuutta vaikuttaa kuluttamansa energian alkuperään. Tämä muutos voi tasapainottaa biokaasun tuottajien toimintamahdollisuuksia maakaasuverkon alueella ja sen ulkopuolella toimivien tuottajien välillä.

Gasgrid Finland kannattaa ehdotusta nimetä yhtiö kaasun alkuperätakuurekisterin ylläpitäjäksi. Gasgrid Finlandilla on kaasun järjestelmävastaavana siirtoverkonhaltijana laaja tuntemus vastuullaan olevasta energiamuodosta sekä muun toimintansa kautta pääsy energian tuotantoa koskeviin tietoihin. Keskitymme myös yhteistyöhön Suomessa ja kansainvälisesti mm. sektori-integraation edistämisessä.

Gasgrid Finland pitää tärkeänä, että lainsäädännössä lisätään läpinäkyvyyttä ja tarjotaan sovellettavien sääntöjen suhteen oikeudellista varmuutta markkinaosapuolille. Samalla alkuperätakuiden avulla mahdollistetaan energiankäyttäjille energian alkuperää koskevien valintojen tekeminen ja lisätään energiankäyttäjien luottamusta energian alkuperästä esitettäviin väitteisiin. Järjestelmän läpinäkyvyys puolestaan parantaa markkinoiden tehokkuutta. **Gasgrid Finland lähtee siitä**, että toimialan ja markkinan kehitys on jatkossakin pystyttävä huomioimaan kustannustehokkaalla tavalla ja kustannusten tulee olla suhteutettuja edistäen tehokasta sekä maakaasumarkkinoiden osapuolien kannalta tasapuolista, luotettavaa ja syrjimätöntä toimintaa. Pienten toimijoiden osalta voisi olla tarkoituksenmukaista mahdollistaa kevennetyt todentamisjärjestelmät.

Gasgrid Finland kannattaa alkuperätakuujärjestelmän laajentamista ehdotuksessa esitetyn mukaisesti. Gasgrid Finland pitää siirto- jakeluputkiyhteyden ehdollisuuden poistamista ja offgrid-kaasun lisäämistä hyvänä muutoksena.

Hallituksen esityksessä on myös huomioitu tarve siirtymäajalle nykyisin käytössä olevasta kansallisesta ja vapaaehtoisesta biokaasusertifikaattijärjestelmästä lakisääteiseen biokaasun alkuperätakuujärjestelmään, joka antaa osapuolille mahdollisuuden siirtyä hallitusti nykysopimuksista ja -käytännöistä uusiin. Samalla hallituksen esitys antaa sekä uusille biokaasutoimijoille että biokaasusertifikaattijärjestelmään liittyneille osapuolille mahdollisuuden käyttää alkuperätakuujärjestelmää heti 30 kesäkuuta 2021 alkaen.

Gasgrid Finland nostaa yhteenvetona lausuntomme perusteeksi:

- Gasgrid Finland tukee hallituksen esitystä sen ollessa näkemyksemme mukaan linjassa annettujen säännösten ja aikaisempien sääntelyratkaisujen kanssa.

- On tärkeää, että kaasumarkkinan pitkäjänteinen kehittäminen perustuu läpinäkyvään, tarpeelliseen ja täsmälliseen harkintaan maakaasumarkkinoiden toimivuuden kokonaisedun näkökulmasta.

- Hallituksen esitys luo yhdenmukaisen oikeudellisen kehyksen, jolla vältetään kilpailun vääristymistä energian sisämarkkinoilla. Hallituksen esitys lisää läpinäkyvyyttä ja tarjoaa sovellettavien sääntöjen suhteen oikeudellista varmuutta markkinaosapuolille.

- Gasgrid Finlandin toiminnan keskiössä on markkinan turvallisuus, luotettavuus ja kustannustehokkuus ja haluamme varmistaa tämän mahdollisimman avoimin periaattein, myös rekisterinpitäjän roolissa. Gasgrid Finland haluaa myös korostaa eri toimijoiden välisen yhteistyön tärkeyttä.

- Hallituksen esitys mahdollistaa alkuperätakuiden myöntämisen kaikille alkuperätakuujärjestelmään kuuluville energiamuodoille tuotannon fyysisten siirtoyhteyksien laajuudesta riippumatta ja edistää asiakkaan mahdollisuutta vaikuttaa kuluttamansa energian alkuperään.
- Hallituksen esityksessä on myös huomioitu tarve siirtymäajalle nykyisin käytössä olevasta kansallisesta ja vapaaehtoisesta biokaasusertifikaattijärjestelmästä lakisääteiseen biokaasun alkuperätakuujärjestelmään, joka antaa osapuolille mahdollisuuden siirtyä hallitusti nykysopimuksista ja -käytännöistä uusiin. Samalla hallituksen esitys antaa sekä uusille biokaasutoimijoille että biokaasusertifikaattijärjestelmään liittyneille osapuolille mahdollisuuden käyttää alkuperätakuujärjestelmää heti 30 kesäkuuta 2021 alkaen.

Espoossa, 25.5.2021

Olli Sipilä
Toimitusjohtaja
Gasgrid Finland Oy